

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

De nominibus, idem alius, & aliud, vnus & vnum. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Et similiter dicendum est ad secundum. Cum enim aliquid essentialiter dicitur de patre, non excluditur filius, vel Spiritus sanctus propter essentialitatem unitatem. Unde sciendum est, quod in autoritate predicta, hæc dictio, nemo, non idem est, quod nullus homo, quod videtur significare vocabulum. Non enim posset excipi persona patris: sed sumitur secundum usum loquendi distributive pro quacumque rationali natura.

Ad tertium dicendum, quod dictio exclusiva non excludit illa quæ sunt de intellectu termini cui adiungitur si non differunt secundum suppositum, ut pars, & uniuersale. Sed filius differt supposito a patre. Et ideo non est similis ratio.

Ad quartum dicendum, quod non dicimus absolute, quod solus filius sit altissimus, sed, quod solus sit altissimus cum Spiritu sancto in gloria Dei Patris.

Notatio circa Articulum.

Conclusio est. Quando predicatum est commune, ut Deus, Sapiens, &c. Nomen, solus non potest addi termino personali, quare dicere non possumus, Solus pater est Deus, nisi propositio reddat hunc sensum; ille, qui solus est pater, est Deus, qui sensus non est in usu. Circa hanc conclusionem advertendum est, ideo nos addidisse in conclusione verba illa, Quando predicatum est commune, ut Deus, etiam si expressè non habeantur in corpore, quia in titulo articuli ita habetur, & in eo casu controuersia est: titulum autem articuli intelligo, non qui præfixus est articulo, ille enim non fuit à S. Thoma positus; sed, qui in ipso articulo ante initium primi argumenti insertus est. Quocirca in corpore solum disputat sanctus Doctor de particula, solus, in ea propositione, solus pater est Deus, in qua predicatum commune est: nam si predicatum esset personale, optime posset addi nomen, solus, ut in hac propositione, solus pater generat. Verum circa usum horum nominum, & aliorum, de quibus S. Thomas in art. 2. disputat, copiosius nobis statim differendum est.

DISPUTATIO CXXXI.

De vario nominum usu in mysterio Trinitatis.

De nominibus, idem, alius, & aliud, vnus, & vnum, cap. 1.
De nominibus diuersitatis, separationis, & vnionis, cap. 2.
De nominibus, triplex, & multiplex, cap. 3.
De vocibus, vnus lingularis, & solus, cap. 4.

CAPUT I.

De nominibus, idem, alius, & aliud, vnus, & vnum.

Quo pacto his nominibus vtendum sit, quando non prædicantur per se, sed veluti adiectum Trinitatis, vnus scilicet essentialiter in tribus personis, ignorare potest. Manifestum enim est, non posse dici, Patrem esse alium Deum à Filio, nec alium creatorem, &c. Sic enim significaretur

distinctio in essentiali. Atque ideo hunc modum loquendi improbant Sixtus Papa in Epistola, & Sixtus Pap. 6. Synodus actio. 11. in Epistola Sophronij: sed contra debemus dicere, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum esse eundem Deum. Aut vero, cum adduntur nomina notionalia, debeat dici idem, vel alius Deus, dicemus infra disputat. 17. vtrum videlicet debeat dicere, Deus genuit alium Deum, an eundem Deum, ut ex eodem quædam.

Proponit autem auctor commentarij in librum Boethij de Trinitate apud Bedam tom. 8. columnæ 1113. dubitationem, an prolata hac propositione, Pater est Deus, sit vera etiam hæc, idem est Deus Filius? respondet autem, distinctione opus esse. Si enim, (inquit) hoc totum supponatur, idem Deus, non est concedendum ne incidamus in Sabellianam hæresim, idem enim ad Patrem refertur, ac si dicat, quia præcessit illa propositio, Pater est Deus; cum addimus, idem Deus est Filius, vox, idem, ad Deum, ut de illo præcessit locutio, refertur videtur; hoc est, ad patrem, qui est Deus; & ita sensus est, Deus Pater est Deus Filius; quod est personas confundere. Aliiter autem (inquit) est, si vox, idem, non præponatur voci, Deus, sed postponatur, quod author ille dixit, si non opponatur, sed prædicetur; tunc enim vera erit propositio, ut si quis præmissa hac enuntiatione, Pater est Deus, subiungat hanc, Et Deus est idem Filius, vera erit, quia reddit hunc sensum, Deus cum Patre, alio autem modo prædicto sensus erat, Deus Pater est idem Deus; qui Filius, quæ duo diuersa esse existimat author ille eodem loco; cum vix vlla appareat differentia inter has, Deus Filius est idem Deus cum Patre, Deus Filius est idem Deus, qui Pater. Ego sane arbitror, cauendum esse, ne nomen idem, cum præcessit enuntiatio de aliqua persona, refertur videatur illam; sic enim non est dicendum, Et idem Deus est Filius, si tamen non refertur nisi nomen concretum Dei, concedi debet. Hoc autem discerni debet secundum regulas, quas tradimus infra disputat. 17. cap. 6. quoniam enim nomen, Deus, ponitur ex parte prædicati, etiam si de aliqua persona prædicetur, non supponitur pro persona, sed pro natura, ut in hac, Pater est Deus, quare cum postea additur, idem Deus est Filius, vox, idem, non videtur referre personam patris, sed naturam deitatis in concreto. Quando vero ponitur nomen, Deus, adiuncta aliqua voce notionali, quæ facit ipsum supponi pro persona, iuxta ea quæ ibidem dicemus, tunc non erit verum dicere, idem Deus est talis, vel talis persona, assignando aliam; ut si aliquis dicat, Pater est Deus generans, vel Deus generans est Pater, non licet subiungere, & idem Deus est Filius, quia tunc nomen, idem, refert Deum generantem, qui supponitur pro persona Patris.

Verum enim vero si nomina, alius, & aliud, ponatur per se, quod logici vocant categorematicè, est alius, & ut in hac propositione, Pater, vel est alius à Filio, vel alius, non est aliud à Filio, liquet etiam ex doctrina Patrum, & Conciliorum, quo modo loquendum sit; alius, aliud, enim masculinè distinctionem suppositi; aliud, vero neutraliter distinctionem naturæ denotat; ideoque licet asserere, Pater est alius à Filio, & in diuinitate est alius, & alius, non tamen est verum, Pater est aliud à Filio, vel, in diuinitate est, & aliud, & aliud. Colligitur in primis hæc doctrina ex Nouatiano præterito Romano apud Tertullianum lib. de Trinitate cap. 22. vbi docet, vnum, naturaliter refertur ad naturam, vnus, autem masculinè ad personam; idem

Dubium ex
commenta-
tore Boet.

Vera ref-
positio.

31

In diuinitate
est alius, &
aliud, &

Nouatiano
Tertullian.

